

Hun vil ikke glemme sin søn

Mindet.dk er Helle Jensens **talerør til sin søn**. Hun får dog ikke svar tilbage, for sønnen døde for mange år siden.

Af Heidi Qvistgaard Jensen
heqv@amtsavisen.dk

HARRIDSLEV: Det er ni år siden, Helle Jensen mistede sin søn. Brian Skovsen Jensen forsvandt efter en bytur i Randers og kom aldrig hjem til sin storesøster for at sove, sådan som han havde lovet. Dagen efter dukkede den pligttopfyldende unge mand heller ikke op på sit arbejde. Mere end fem uger senere blev han fundet - druknet i Randers Fjord. Han blev kun 19 år.

Helle Jensen er en af mange, som har oprettet en mindeprofil til sin søn på hjemmesiden Mindet.dk. Det gjorde hun kort tid efter sin sønns død. Hun besøger stadig siden jævnligt, cirka en gang om ugen.

Terapi for sjælen

På mindet.dk har Helle Jen-

sen blandt andet skrevet historien om Brian, og ikke mindst har hun skrevet sine mange tanker gennem årene ned. For hende fungerer mindeprofilen som en form for terapi.

Når hun skriver tankerne ned på hjemmesiden, letter hun byrden, som hun bærer rundt på, betydeligt.

»Jeg omsætter mine tanker til ord. Det er vigtigt at få det ud.« Samtidig kan hun altid gå ind og læse sine tanker igen, så de ikke bare bliver bearbejdet og smidt væk. Især hvis hun bliver ked af det eller trist til mode, finder

hun overskud ved at gå ind og læse sine gamle tanker.

»Det er rart at gå derind og læse det igennem, og så kan man lidt igen,« siger hun med et lille smil og glimt i øjet.

I foråret, da et kærestepar fra Viborg faldt i havnen efter en bytur, tænkte Helle Jensen meget på sin søn, hvis skæbne var endt på samme måde.

»Den ene blev fundet på Brians fødselsdag,« siger hun sørgmodigt. I den situation brugte Helle Jensen megen tid på mindet.dk, så hun kunne læse sine tanker af-

Hun synes samtidig, det er rart at kunne dele det med andre. I starten tænkte hun ikke så meget over, at hun delte sine tanker med hele Danmark, men det er helt fint, at det er tilfældet, og hun er fuldt opmærksom på det.

»Så er der jo nogen, som lytter til det, man tænker, uden at man behøver læse det af på de samme hele tiden,« siger hun.

Taler til Brian

Helle Jensen skriver på hjemmesiden, når hun føler, at der er noget, som hun lige

vil sige til sin søn.

»Det er svært at forklare, men på en eller anden måde, så føler jeg, at det er vores sted, og at Brian er til stede derinde,« siger hun.

Hendes datter, Brians storesøster, Karina, skriver også flittigt på hjemmesiden. Og mor og datter taler ofte, sammen om deres kommunikation med Brian.

Sidst, Helle Jensen skrev på hjemmesiden, var på hendes fødselsdag i juli. Da skrev hun blandt andet:

»Hej Brian. Ja, så blev det dagen, hvor jeg bliver 50 år,

Det er vigtigt at holde mindet ved lige. Man smider jo ikke bare 20 år væk.

HELLE JENSEN

Vi skammer os ikke længere over at sørge

For 30 år siden var sorgen over at miste en kær noget, der blev holdt bag lukkede døre. Siden er sorgen blevet langt mere synlig - blandt andet på internettet.

Af Mette Heilskov
mehe@bergske.dk

SORG: »Det er helt uvirkeligt, at du er dér, hvor du er nu. Håber du har fundet ro. Tak for alt, min ven. Du vil altid være savnet.«

Sådan lyder en hilsen til en afdød ven på hjemmesiden Mindet.dk, hvor efterladte med blot et par klik med musen kan tænde et lys og mindes dem, vi savner.

Tæt på hundrede virtuelle lys er blevet tændt i løbet af et døgn. Til vores »elskede datter«, »lille far«, »gamle ven« og »min øjsten«. Vi

holder os nemlig ikke længere bag hjemmets vægge, når vi mister en kær.

Diana og Jackson

»De senere år har vi set en stadig tiltagende tendens til, at vi hænger vores sorg offentligt til skue, så at sige. Op igennem 1950'erne, 60'erne og 70'erne var sorgen noget, man dyrkede derhjemme. Det var nærmest noget skamfuldt. I de senere år er vi blevet mere ekspressive omkring vores følelser, og der er også blevet ok at ud-

trykke dem offentligt,« siger sociolog ved Aalborg Universitet, Michael Hviid Jacobsen, der har forsket i danskernes forhold til døden.

Tendensen blev meget tydelig, da prinsesse Diana døde i en trafikulykke i 1997, og store menneskemængder samlede for at sørge sammen.

»Vi så det også for nylig, da Michael Jackson døde. Men det nye er, at det også sker ved ganske almindelige mennesker, der på ingen måde er kendt af offent-

ligheden,« siger Michael Hviid Jacobsen.

Nye former

Flere gange i år har København lagt gader til store begravelsesoptog, der ifølge Michael Hviid Jacobsen er »en helt ny form« for offentlig sorgbearbejdning. I februar fulgte familie, venner og flere end tusinde mennesker rustvognen med Mustafa Hsownays kiste ned ad Nørrebrogade for at tage afsked, efter han var blevet skudt på Nørrebro.

For nylig skete det igen, da flere hundrede mennesker udgjorde et begravelsesoptog for den irakiske skuespiller Siham Alwan, der døde af kræft.

»Vi ser efterhånden også ofte, at folk samles spontant, når folk bliver dræbt i trafikulykker eller ved vold i offentligheden. Vi så det for eksempel ved det såkaldte »stadiondrab« her i Aalborg, hvor jeg sidder,« forklarer Michael Hviid Jacobsen og refererer til en sag, hvor en 16-årig dreng sparkede en

MINDES. Helle Jensen kommunikerer til sin søn på hjemmesiden mindet.dk, og hun anbefaler andre, som mister, at gøre det samme. Foto: Lars Rasborg

jeg har tænkt utrolig meget på dig, for hvor er du savnet, og jeg tænker på, da jeg blev 40, hvor du og Jacob stod for de stegte bøffer. Vi savner dig alle sammen så utrolig meget. Stort knuus fra mor.

På spørgsmålet, om Helle Jensen nogensinde får svar tilbage fra sin søn, siger hun med et smil:

»Man kan vel altid se de ting, som man gerne vil se.«

Men hun håber og tror på, at Brian er et sted og lytter til de mange hilsener og sen-

der et svar tilbage.

Holder liv

Ved at mindes sin søn på internettet føler Helle Jensen også, at hun ikke glemmer sin søn.

»Det er vigtigt at holde mindet ved lige. Man smider jo ikke bare 20 år væk,« siger hun.

Helle Jensen er rigtig glad for, når hun ser, at der er andre, som har været inde på Brians mindeside og skrive i gæstebogen. Det viser hende, at der stadig er nogen,

som husker hendes søn.

På samme måde som Helle Jensen bruger mindet.dk til at bearbejde sin sorg over at miste sin søn, bruger hun også den fysiske kirkegård.

»Jeg er deromme hver dag, det kan lade sig gøre. Vi kan godt tage på ferie og sådan,« siger hun.

På kirkegården har hun stillet en solcellelampe, så der altid er lys på graven. Samtidig sætter hun også levende lys ved gravpladsen.

På et tidspunkt havde Helle Jensen en kollega, som ik-

ke kunne forstå, at hun brugte så mange penge på lys til gravpladsen.

»Men hvad skal jeg ellers give ham,« siger hun spørrende og trækker på skuldrene.

Kombinationen af mindet.dk og gravpladsen kan Helle Jensen godt lide. Og når hun ikke er hjemme og har mulighed for at besøge gravpladsen, så er mindet.dk rigtig dejlig at have med.

Stærkt anbefalet

Helle Jensen startede sin offentlige mindeblog mindre end et år efter sønnens død, og med det samme hun hørte om dens eksistens.

»Jeg søgte på nettet om steder, hvor man kunne snakke med andre, og så var der en, som en dag skrev om mindet.dk,« siger hun.

»Jeg har brug for at kunne tale om det. Min mand har sørget helt anderledes. Han er bare ked af det og græder, så tårerne triller,« siger Helle Jensen.

I dag anbefaler hun selv siden til andre, som har mistet en, de holder af. Ofte sender hun et brev til de pårørende, hvor hun fortæller om sin egen oplevelse og om, hvordan det har hjulpet hende.

»Ni ud af ti svarer tilbage, at de er glade for, at jeg turde sende dem brevet,« siger hun.

Helle Jensen er aktiv i foreningen »Vi har mistet et barn«, og her oplever hun jævnligt, at der er nogen, som mistede for 20 år siden, som aldrig har talt om det, og som aldrig rigtigt har lært at leve med det.

»De tror ikke, at det nogensinde vil blive bedre. Men så, efter nogen tid, hvor de har snakket om det, og eventuelt skrevet på mindet.dk, så opdager de, at de får det bedre,« siger hun.

Helle Jensen er ikke i tvivl, for hende har det været det helt rigtige, at dele sin sorg med andre på internettet, og ikke mindst med sin søn.

UDPLUK FRA INTERNETTET

» Denne gruppe er oprettet for at vi kan mindes Martin. Her i gruppen har I mulighed for at skrive til Martin om det, han betød for jer. Martin var en person, som var vellidt af mange og som vil blive savnet af ligeså mange. Martin var altid en livsglad person, og det er dét, mange kunne lide ved ham, og derfor vil han blive savnet af alle, han kendte.

BESKRIVELSEN AF EN ÅBEN GRUPPE PÅ HJEMMESIDEN WWW.FACEBOOK.DK.

» Denne her er til dig mor. Fordi ingen ord kan beskrive det, jeg føler nu. Du skulle have levet meget længere. Du skulle være blevet rask. Du havde fortjent et langt og godt liv. Du var den bedste mor i verden. Og jeg vil aldrig glemme dig. Så denne her er til dig mor. Du vil altid være dybt i mit hjerte.

INTRODUKTION TIL MINDEVIDEO PÅ HJEMMESIDEN WWW.YOUTUBE.COM.

» Vi har valgt at dele vores historie med dig, da vi synes, at der mangler forståelse for os forældre, der mister vores dyrebareste eje. Og vi håber meget, at denne side kan hjælpe andre mennesker til at forstå os bedre.

VELKOMSTHILSEN PÅ PRIVAT MINDESIDE.

» Det kom så pludseligt, og burde ikke være sket for dig. Du var en fantastisk mand, og jeg savner dig mere og mere for hver dag der går... Jeg elsker dig.

EN HILSEN TIL MORFAR PÅ HJEMMESIDEN WWW.MINDET.DK.

Læs mere på www.facebook.com www.mindet.dk www.youtube.com

En fysisk plet jord er vigtig

Af Mette Heilskov
mehe@bergske.dk

SORG: Tænd et lys og læg et brev, et billede eller en bamse. Mange af os gør det, når vi mister nogle af vores nærmeste.

Men vi gør det ikke altid »i virkeligheden«. Et hav af hjemmesider har gjort det muligt at oprette et virtuelt gravsted, hvor efterladte kan tænde lys og skrive hilsener til både hinanden og afdøde. Og det er et godt supplement, der kan være med til at forløse nogle af de mange følel-

ser, efterladte gennemlever - så længe det blot er et supplement, mener biskop i Viborg Stift, Karsten Nissen.

»Det må ikke afløse det fysiske gravsted. Jeg tror, at det betyder meget, når man skal bearbejde sorgen, at man har en fysisk plet jord. Sorgen har også et fysisk udtryk, og det skal man passe på, at man ikke flygter fra. Mindesiderne på internettet må ikke træde i stedet for den omsorg, vi kan give hinanden som mennesker i det daglige. Hvis der sidder mennesker bag skærmen,

som ikke har andre at tale med, er det jo udtryk for en enorm ensomhed,« siger Karsten Nissen.

Et bevidst valg

Biskoppen råder folk til at bruge hjemmesidernes muligheder med omtanke og til at tænke sig godt om, inden man deler ud af sine private følelser på eksempelvis mødestedet Facebook.

Et sådan råd er ikke nødvendigt, hvis man spørger sociolog ved Aalborg Universitet, Michael Hviid Jacobsen. Han mener, at

mange af netbrugerne netop har en intention om at kommunikere ud til omverdenen, hvor stort deres tab er.

»Jeg tror, at de fleste bruger hjemmesiderne meget, meget bevidst. Akkurat som var det en profil på en datingside eller en annonce med en sofa, der skal sælges. Hvis man ikke ønsker, at andre skal læse det, der bliver skrevet, så ville man jo beholde det i en dagbog derhjemme,« siger han.

48-årig mand til døde ved AaBs baneanlæg i Aalborg for snart to år siden.

Men vi samles ikke bare fysisk. Internettet har åbnet adskillige rum for at mindes og dyrke sorgen. Forældre, der har mistet et barn, opretter hjemmesider, hvor de følelsesmæssigt maler deres tab meget ærligt op. Andre deler personlige mindevideoer og videoklip fra begravelser med tusindvis af brugere verden over på hjemmesiden YouTube, og på netværkssiden Facebook

samles brugerne i grupper for at mindes afdøde. En adfærd, der ifølge Michael Hviid Jacobsen er en helt naturlig følge i et samfundet, der laver sorgplaner, opretter sorggrupper og uddanner sorgpiloter.

»Vi har fået vished om, at det er sundt at bearbejde sorgen. Det er blevet et af de ritualer, vi har, når vi mister. Det helt store spørgsmål er så, om vi er blevet bedre til det? Det er desværre helt umuligt at svare på,« siger han.